

**Odling
i Balans**

Rådet för integrerad växtodling

Ordning och reda på gården

En bra gårdsmiljö

Hantering av avfall

Avfall

I anslutning till växtodling och djurhållning uppträder betydande volymer av olika avfall. Några exempel är plastsäckar från hantering av mineralgödsel och utsäde, ensilageplast och spillolja. I flera fall finns krav på insamling i anslutning till beslutad återvinning av bl.a. plast, glas och aluminium. Insamling/återvinning sköts direkt av berörda företag eller genom inbetalning till Repa-registret för att täcka kostaden för avfallshanteringen, i förlängningen ett arbete för bättre resurshushållning.

Det är viktigt att jordbruket visar att gjorda åtaganden följs. Lika viktigt är det att jordbruket har en ”ren profil”. Det skall vara möjligt att visa upp en gårdsmiljö som vinner förtroende i omvärlden, ytterst hos konsumenten. Här följer några exempel på avfall som kan skada miljön och som därför skall samlas in och behandlas.

Spillolja och oljefilter

Spilloljan innehåller ett flertal mycket skadliga ämnen som bildas vid körning. Det finns många exempel som visar hur spillolja lett till skador i miljön och som varit bestående under mycket lång tid.

Spilloljan kan renas för att användas på nytt, alt. nyttjas vid kontrollerad förbränning. Endast av miljömyndigheten godkända anläggningar får bränna spillolja. Bränn ingen spillolja på gården! Lämna oljan och oljefilter på anvisad samlingsplats.

Plast

Plasten är inte skadlig men ger ett skräpigt intryck. Ett skäl för insamling är att tillverkningen är energikrävande. Insamling ger möjlighet för återvinning av råvara och/eller energiåtervinning. Den omfattande volymen storsäckar för mineralgödsel och utsäde omfattas av reglerna för beslutad återvinning av plast. Tillverkare och handel inom gödsel och utsäde organiserar insamling – utnyttja aktuella insamlingskampanjer. Ensilageplasten bör också samlas in även om den inte omfattas av regelverket. Öppen förbränning av plastavfall är klart olämplig. Sortering i olika fraktioner (inner- och yttersäck) ökar möjligheten till effektiv återanvändning av råvara respektive energi.

Säker hantering av drivmedel och olja

I jordbruket hanteras stora volymer drivmedel. Det är viktigt med åtgärder för att säkra handhavandet. En kassun kan gutas under drivmedelstanken. Genom att bygga ett tak över kassunen undviks att denna fylls med regnvatten. Diesel och övriga drivmedel är svåra att samla upp och är aggressiva för miljön.

Det är viktigt att undvika spill både vid påfyllning och vid tankning. Genom att använda biobaserade drivmedel och hydrauloljor minskar risken för skador. Användning av dessa oljor leder till ökad uthållighet – de utgör en del i kretsloppet.

Insamling av emballage från bekämpningsmedel

Omhändertagande av rengjorda dunkar och övrigt emballage från bekämpningsmedel är en del i arbetet med att säkra handhavandet av kemiska bekämpningsmedel. Tomt emballage skall **sköljas minst tre gånger** för att få betraktas som rent. Det är viktigt att sköljvattnet hamnar i sprutan, alternativt i en miljö med hög biologisk aktivitet exempelvis på en biobädd eller på fält med hög mullhalt.

Rengjorda dunkar och övrigt emballage lämnas till insamling på anvisad plats. Lika viktigt är det att lämna in **ej tillåtna medel** – dessa får **inte** förvaras på gården.

Gårdsmiljö

En bra gårdsmiljö gör det vardagliga arbetet lättare. Ordning och reda på gården minskar risken för olycksfall och kan också bidra till minskad risk för brand. Det blir lättare att organisera arbetet – i praktiken ett sätt att bättre utnyttja dyrbar tid.

Lika viktigt är det att underhålla/sköta byggnader och växtlighet på gården. Ett kontinuerligt bra underhåll är ekonomiskt att föredra i förhållande till omfattande reparationer vid eftersatt underhåll. Växtligheten kring gården är en del av gårdsbilden. Det är viktigt att sköta växtligheten – allt oftare föreligger behov av nyplantering.

Ogräsbekämpning på gårdsplanen

En ogräsfri gårdsplan bidrar till trivsel – både i vardagen och i samband med besök på gården. I allt fler fall tillämpas nu kemisk bekämpning. Det finns betydande risker för att bekämpningsmedel tränger ner i marken och förorenar yt- och grundvatten. Dricksvattenbrunnen, som ofta finns på gårdsplanen, skall inte förorenas. Prioritera mekanisk ogräsbekämpning. Lagg ut ett lager med singel som försvårar för nya frön att gro. Försök har gjorts med att ”flamma bort” ogräsen. Tekniken kräver stora **skyddsavstånd** till gårdens byggnader p.g.a. risken för brand. Metoden behöver utvecklas ytterligare och rekommenderas **inte** för närvarande.

Etablering av alléer och andra planteringar

På många gårdar dör träden. I södra Sverige härjar almsjukan och ett flertal gårdar mister en lummig grönska. Det är viktigt att återplantera men allra viktigast är det att varje år plantera något träd och ett antal buskar för att vidmakthålla/underhålla en ”grön miljö” runt gården.

På en av pilotgårdarna i utpräglad ”helåkersbygd” har det etablerats träd/buskar på någon sida av gården för att på sikt få fram ett ”parklandskap”.

Slår vägkanter

Runt fälten löper många meter med dikesrenar och vägkanter. Det är viktigt att hävda intressen kring flora och fauna. Dikesrenen utgör en viktig biotop för fältviltet, inte minst i den utpräglade helåkersbygden där det är ont om skydd under häckningsperioden.

Genom att slå vägkanterna gynnas olika sommarblommor i stället för att en uppvuxen gräsvegetation bidrar till oönskad ogräspridning. En vacker, blommande omgivning bidrar till att ge jordbruket och landsbygden en positiv image.

Oljeavskiljare på avlopp från spolplattan

Jordbruket rengör ett stort antal maskiner, i regel flera gånger per år. Ofta spolmas maskinerna på en hårdgjord yta med avlopp. Traktorer och redskap är ibland/alltid smutsiga med olja och jord/skörderester.

Det är viktigt att avloppet från spolplattan passerar en oljeavskiljare. Denna hindrar oljeresor att nå ut i känsliga ytvatten eller påverka grundvattnet.

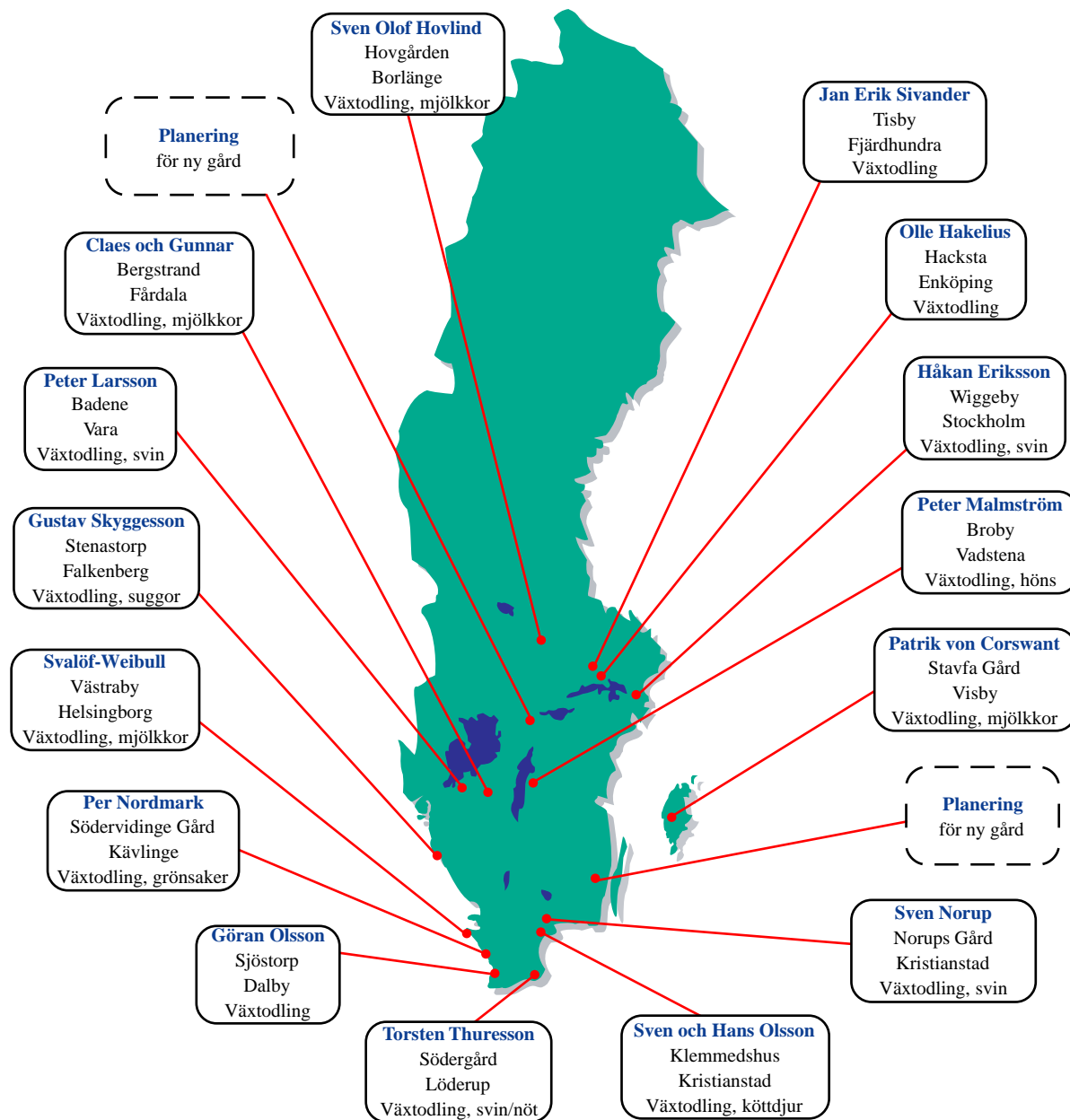

Odling i Balans' pilotgårdar i svenskt jordbruk

Basen i verksamheten är ett antal demonstrationsgårdar som finns runt om i Sverige.

Här jobbar vi med projekten och här visar vi resultat för alla som är intresserade.

Miljöarbetet sker hos jordbrukaren. Gårdarna kallar vi **Pilotgårdar**.

Målsättningen med verksamheten är . . .

- . . . att visa på åtgärder som kan genomföras *på flertalet gårdar* och som därmed ger *väsentliga förbättringar*.
- . . . att minska odlingens inverkan på miljön, producera varor med hög kvalitet och söka en framkomlig väg till ett resurs-snålt jordbruk med god ekonomi.
- . . . att visa andra jordbrukare, beslutsfattare och allmänhet hur vi driver jordbruk med respekt för hälsa och miljö.
- . . . att erbjuda organisationer, företag och myndigheter att samverka om en gemensam filosofi, ett miljö- och resursanpassat jordbruk.

Adress:
Odling i Balans
Ormastorp, 260 30 Vallåkra
Telefon/Fax: 042-32 10 05
Mobiltelefon: 070-330 42 00
E-post: info@odlingibalans.com
Internet: www.odlingibalans.com

**Odling
i Balans**

Rådet för integrerad växtodling

Erhåll ytterligare info
genom att besöka
Odling i balans hemsida.
www.odlingibalans.com

341

131